



פּרפּראות לַפּרשֶׁת - לָג בְּעֶמְרֹ

לְאוֹר תּוֹרַת מֶרְן הָרֵב מְרֹדְכִי אֱלִיהוּ זצוק"ל

טוֹבָה אִישִׁית...

רבי שמעון בר יוחאי טען בפני חבריו כי כל מה שעשו הרומאים היה זה רק לצרף עצמם ולא לצרף עם ישראל. בשל דבריו אלו, הרומאים כעסו עליו ורצו להרג אותו. רבי שמעון נמלט יחד עם בנו-רבי אלעזר והם הסתתרו במערה עד אשר תתבטל הגזרה.

שואל מרן הרב זצוק"ל: מדוע רצו הרומאים להרג את רשב"י? הרי כל מה שאמר זה: שכל מה שעשו לצרף עצמן עשו! כך היא האמת, והראיה שמובא בגמרא כי לעתיד לבוא יבואו האמות לטל שכרן מהקב"ה, והראשונה שמתמצבת היא מלכות רומי, שטוענת שעשתה הרבה למען עם ישראל שיעסקו בתורה: בנתה למענם "מרחצאות" שיתעבדו בהם, "שוקים", כדי שתהיה להם פרנסה ברנח ויהא להם פנאי ללמד תורה. אולם הקדוש ברוך הוא דוחה טענותיהם כדברי רשב"י, שהכל לצרף עצמן עשו.

אלא מסביר הרב: ישנם אנשים (פוליטיקאים למשל...) שעמלים בכל כוחם לעשות שלום בין ישראל לישמעאל. את מעשיהם הם מסבירים שהם עושים זאת "למען כלל ישראל", אולם האמת היא שמעשיהם נעשים אך ורק לטובתם, לצרף כבודם! יש אחד שחשקה נפשו לקבל פרס נובל! האחר, רוצה לסים את תפקידו באפן שכלם יהללו וישבחו אותו. טובת עמו לא תמיד עומדת בראש מעיניו, שהרי במעשיו הוא דוקא גורם לצער וסבל לבני עמו ולנתק מהעם חבלי מולדת ולמוסרם לאויב שהוא השולט בהם ומשם הוא ממשיך לפגוע בעם ישראל.

פתאום באים מנהיגים ורבנים אשר מתריעים קבל עם ועולם כי זהו שקר! וכך מעשיהם של אותם אנשים הוא אך ורק לטובתם האישית ולא לטובת ישראל, שהם גורמים מלחמה ומהומה ולא שלום. וכואב לרומי שיתפרסם בעולם כלו השקר הזה שלהם, על כן חששו הם שפא דברי רשב"י יתקבלו. כדי להמעיט בחשיבותו, הרומאים אף לא היו מוכנים לקרא לרשב"י בתאר 'רבי' אלא כנוהו בשמו, 'שמעון' בלבד, משום שחששו שדבריו יתקבלו.

חנוך תחלה

רשב"י הסתתר במערה מחמת הרומאים ביחד עם בנו רבי אלעזר. יש להבין לכאורה: מדוע לקח רשב"י את בנו הקטן אלעזר אתו למערה, מדוע שיתסר אתו בתנאים הקשים במשך שנים?

אלא אומר הרב, הסבה היא שרשב"י רצה לחנך את בנו, ובחנוך הילדים אי אפשר להתחשב בקשיים, וצריך לעשות כל מה שניתן לחנכם מקטנות ללמד תורה במסירות ובעקר בעמלה של תורה. רשב"י חשש להשאירו בחוץ מפני שהרומאים מסתובבים בחוץ וישפיעו על חנוכו.

חבוב מצוה = אהבת התורה

הגמרא במסכת שבת (דף ל"ג ע"ב) מספרת כי לאחר שרבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו שהו במערה במשך שנים עשרה שנה, בא אליהו ועמד על פתח המערה ואמר: "מי יודיע לבר יוחאי שמת הקיסר והתבטלה הגזרה?"

כששמעו רשב"י ובנו את דברי אליהו הנביא, צאו מהמערה וראו אנשים חורשים, זורעים ועמלים לפרנסתם במרבית שעות היממה.

התפלאו רשב"י ורבי אלעזר על התנהגותם של בני האדם ושאלו בפליאה: "מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?" כל מקום שנתנו בו עיניהם מיד נשרף.

יצאה בת קול ואמרה להם: "להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם!"

חזרו למערה ושהו בה עוד שנים עשר חדש. יצאה בת קול ואמרה להם: "צאו ממערתכם!" יצאו, וראו זקן אחד שלקח שתי חבילות הדסים ורץ אתם בערב שבת בין השמשות.

שאלוהו: "למה אלו לך?"

אמר להם: "לכבוד שבת!"

הוסיפו ושאלו: "ומדוע שתי חבילות?"

ענה להם: "אחת כנגד 'זכור' ואחת כנגד 'שמור'."

אמר לו רבי שמעון לרבי אלעזר בנו: "ראה כמה חביבות המצוות על ישראל!"

כשיצאו רשב"י ובנו רבי אלעזר בפעם הראשונה מן המערה היתה להם טענה כלפי הבריות: כיצד הם עוזבים את התורה, שהיא חיי עולם, ומתעסקים בעולם הזמני הזה? ומתוך כך היו הולכים ומחריבים את העולם.

אולם, מסביר הרב, טענה זו נבעה מתוך ראייתם את עצמם; אך לא כל אחד יכול לעסוק בתורה ובמצוות באופן כל כך עליון כפי שעשו שניהם. על כן הורתה להם 'הבת קול' שיחזרו למערתם. ביושבם במערה, למשך שנה נוספת, התבוננו והבינו שלא כל האנשים במדרגתם.

כשיצאו בפעם השנייה, ראו את הזקן רץ לדבר מצוה בערב שבת, למרות זקנותו. מתוך הדקדוק של הזקן בקיום המצוות הבין רשב"י, שלא הזלזול בתורה גורם לאנשים שלא לעסוק בה, שהרי זקן זה מכבד ביותר את התורה ואת מצוותיה; אלא שטרדת הפרנסה היא שמביאה אותם לעמל בעבודתם. אשר על כן אמר רשב"י לבנו: "ראה כמה חביבין המצוות על ישראל!", ומתוך כך הבין את יחסם של ישראל לתורה כלה.

במלחמת ששת הימים שהיתה קרובה לל"ג בעומר, ורצו כמה רבנים לעלות לציון של רשב"י, ולא נתנו להם מבחינה בטחונית, והיה להם צער גדול. רשב"י נגלה בחלום לכמה אנשים, ואמר להם: "אני נמצא בנגב עם החילים לשמר עליהם ולא תמצאו אותי במרון". ואכן היתה הצלחה גדולה מאד, וזכות רשב"י עמדה לעם ישראל.